

PŘEHLED VÝZKUMŮ

51

Brno 2010

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis *Peer-reviewed journal*

Ročník 51
Volume 51

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Jiří Juchelka, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Bronzové artefakty nalezené v depotech na hradišti „Tabulová hora“
u Klentnice. Srov. studii A. Navrátila. Foto J. Špaček.
*A foto of bronze artifacts found in hoards in the hill fort „Tabulová
hora“ near Klentnice. See the study of A. Navrátil. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2010

Copyright ©2010 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

BRNO (K. Ú. KNÍNIČKY, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Hrázní. VK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 5. 4. 2009 při procházce po levém břehu Brněnské přehrady náhodně zaznamenal A. Přichystal na jednom z profilů vzniklých při terénních úpravách jižního svahu nad sportovním areálem Sokolské koupaliště částečně odbagrovanou pravěkou jámu. Tuto skutečnost oznámil pracovníkům ÚAPP Brno, v. v. i., kteří posléze provedli ohledání popsaného místa. Ukázalo se, že během zemních prací v rámci výstavby sportovně rekreačního střediska NESA, spol. s r. o., na parcele č. 746/1 přiléhající k ulici Hrázní došlo k odkryvu několika zahluobených archeologických objektů. Jak se později zjistilo, již v létě roku 2008 byla ve stejném prostoru po skrývce zeminy a prvních stavebních výkopech nasbírána nevelká kolekce keramických zlomků, kamenné štípané industrie a suroviny k výrobě kamenné broušené industrie, rámcově zařaditelná do mladého neolitu až eneolitu, a jeden zlomek patinovaného artefaktu patrně mladopaleolitického stáří (Kirchner, Kuča 2009).

Uvedená parcela se nachází v nadmořské výšce od 240 do 252 m, ve spodní partii jižního svahu, kterým klesá plochý hřbet vybíhající jihovýchodním směrem z vrchu Trnůvka (441 m n. m.) do původního údolí řeky Svatky. Na severu a východě ji vymezuje oblouk asfaltové komunikace ulice Hrázní, těsně před křižovatkou s asfaltovou komunikací ulice Rozdrojovická, na západě a jihu pak hranici tvoří zahrady stávajících rodinných domů a komplex Sokolského koupaliště. Přesná poloha lokality je na ZM ČR 1:10 000, list 24-32-18, určena body o souřadnicích 358:137, 365:135, 370:139, 368:146 a 362:150 mm od Z:J s. č.

Při následném záchranném výzkumu bylo na dotčeném pozemku objeveno celkem 5 sídlištních objektů. Na základě získané keramiky byly 3 z nich datovány do kultury s moravskou malovanou keramikou. Navíc osamocený střep s charakteristickou výzdobou, který byl nalezen ve výplni jedné z těchto jam, nepřímo dokládá na místě určité aktivity také nositelů předchozí kultury s vypíchanou keramikou.

Michal Přichystal

Literatura

Kirchner, K., Kuča, M. 2009: Brno (k. ú. Kníničky, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 50, 217, 244.

Resumé

Bei der Rettungsgrabung in Hrázní Strasse wurden drei Siedlungsgruben der Kultur mit der mährischen bemalten Keramik abgedeckt. In der Verfüllung diesen Objekten war ein einzige Scherbe der Kultur mit der Stichbandkeramik gefunden.

BRNO (K. Ú. LÍŠEŇ, OKR. BRNO-MĚSTO)

Předmětem příspěvku je shrnutí dosavadních poznatků o neolickém osídlení katastru Brna-Líšně. Jsou zde uvedeny také nové nálezy a poznatky učiněné v několika posledních letech, zvláště pak z povrchových prospekcií z roku 2009.

„Čtvrtě“. Neolit. Ojedinelé nálezy ŠI a BI. Povrchový průzkum.

Lokalita „Čtvrtě“ se nachází na nápadném návrší s kótou 331 m n. m. a je situována u východního okraje brněnské kotliny. M. Oliva označuje tuto trať ve svém příspěvku k lokalizaci paleolitických nálezů v okolí Brna-Líšně jako Líšeň I. Přestože je známa jako jedna z největších paleolitických lokalit Moravy, paleolitické nálezy zde doprovázejí i kamenné artefakty pravděpodobně z mladší doby kamenné. Během povrchových prospekcií bylo mezi roky 2004–2009 nasbíráno celkem 29 kusů kamenné štípané industrie postpaleolitického stáří. Z technologického hlediska jsou nejpočetněji zastoupeným typem úštěpy v počtu 13 kusů. Z nich jsou 3 úštěpy s místní retuší (obr. 1:14–16), 1 úštěp má příčnou retuš na distální straně (obr. 1:17) a 1 úštěp je vyretušován do vrubu (obr. 1:21). Následují čepelky v počtu 9 kusů. Čtyři z nich jsou ve fragmentárním stavu, 2 s odlomenou bazální částí a 2 s odlomenou distální částí. Jeden čepelový fragment nese na pravé hraně mesiální části pozůstatky strmé otupující retuše (obr. 1:18). Z celých čepelí byla retušována jen jedna (obr. 1:19). Čepelová jádra jsou představována dvěma kusy (obr. 1:25–26), které byly využity na těžbu delších tenkých čepelí. Kolekci jader doplňují další dva kusy jádrových reziduí. Škrabadla jsou zastoupena 3 exempláři. Zajímavým nálezem v poslední zmíněné skupině je škrabadlo, jehož hlavice je vyretušována na původním paleolitickém úštěpu s kúrou (obr. 1:20). Nástroj je tak dokladem kontaktu člověka mladší doby kamenné s paleolitickými artefakty. Ani na jednom artefaktu nebyly nalezeny pozůstatky lesku. Surovinově je v souboru nejpočetněji zastoupen rohovec typu Stránská skála v počtu 28 ks. Od Stránské skály je lokalita Líšeň I vzdálena přibližně 1 km a leží tak v těsné blízkosti exploatačního ohniska tohoto typu moravského jurského rohovce. Jeden úštěp je vyroben z moravského jurského rohovce typu Olomučany.

Kamennou štípanou industrii v trati Líšeň – „Čtvrtě“ doprovázel i nález kamenného broušeného artefaktu (obr. 2:1). Byl nalezen roku 2009 přibližně 360 m severoseverozápadně od kóty 331. Představuje jej břitová část ploché kamenné sekery s rovným ostřím z metabazitu pocházejícího z metabazitové zóny brněnské masivu (magnetická susceptibilita $0,34 \times 10^{-3}$ SI jednotek). Surovina byla určena makroskopicky a její původ ještě zřeteloval A. Přichystal. Nejspíše se jedná o artefakt, který lze na základě jistých indicií (surovina, typologie) přiřadit do kultury s moravskou malovanou keramikou.

„Hrubé podsedy“. Neolit. Ojedinelé nálezy ŠI a BI. Povrchový průzkum.

Neolitické aktivity jsou zaznamenány i z navazující trati „Hrubé podsedy“, jihovýchodně od kóty 331. Podle číslování paleolitických stanic zahrnuje tato trať část lokality Líšeň Ia (Oliva 1985) a lokalitu Podolí I. Z trati